

**Bruxelles, 1. srpnja 2026.
(OR. en)**

11291/26

**Međuinstitucijski predmet:
2025/0265(CNS)**

**ATO 35
CADREFIN 319**

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Na datum: 29. lipnja 2026.

Za: Delegacije

Predmet: Prijedlog UREDBE VIJEĆA o uspostavi Instrumenta za suradnju u području nuklearne sigurnosti i razgradnju nuklearnih postrojenja za razdoblje 2028. – 2034. i stavljanju izvan snage uredaba (Euratom) 2021/100 i (Euratom) 2021/948
– djelomičan opći pristup

Za delegacije se u Prilogu nalazi tekst djelomičnog općeg pristupa o Prijedlogu uredbe Vijeća o uspostavi Instrumenta za suradnju u području nuklearne sigurnosti i razgradnju nuklearnih postrojenja za razdoblje 2028. – 2034. i stavljanju izvan snage uredaba (Euratom) 2021/100 i (Euratom) 2021/948, koji je postignut na sastanku Vijeća (zapošljavanje, socijalna politika, zdravstvo i pitanja potrošača) 29. lipnja 2026.

Prijedlog

UREDBE VIJEĆA

**o uspostavi Instrumenta za suradnju u području nuklearne sigurnosti i razgradnju
nuklearnih postrojenja za razdoblje 2028. – 2034. i stavljanju izvan snage uredaba (Euratom)
2021/100 i (Euratom) 2021/948**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, a posebno njegov članak 203.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta¹,

budući da:

- (1) Svrha je ove Uredbe utvrditi pravila i postupke za suradnju u području nuklearne sigurnosti i aktivnosti razgradnje nuklearnih postrojenja koje provodi Europska zajednica za atomsku energiju („Zajednica”) u okviru Instrumenta za suradnju u području nuklearne sigurnosti i razgradnju nuklearnih postrojenja („Instrument”).

¹ Mišljenje od ..., SL

- (2) Kako bi se održalo i promicalo stalno poboljšanje nuklearne sigurnosti i njezina regulacija, Vijeće je donijelo Direktivu 2009/71/Euratom². Ta direktiva i visoki standardi nuklearne sigurnosti, zaštite od zračenja i gospodarenja radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom koji se primjenjuju u Zajednici primjeri su kojima se treba služiti kako bi se partnerske zemlje potaknulo na donošenje sličnih visokih standarda.
- (3) Zajednica i njezine države članice ugovorne su stranke Konvencije o nuklearnoj sigurnosti, koja je donesena 17. lipnja 1994.³, i Zajedničke konvencije o sigurnosti zbrinjavanja istrošenoga goriva i sigurnosti zbrinjavanja radioaktivnog otpada, koja je donesena 5. rujna 1997.⁴
- (4) Države članice Unije stranke su Ugovora o neširenju nuklearnog oružja koji je potpisan 1. srpnja 1968. i primjenjuju Dodatni protokol uz svoje sporazume o zaštitnim mjerama⁵ s Međunarodnom agencijom za atomsku energiju (IAEA).

² Direktiva Vijeća 2009/71/Euratom od 25. lipnja 2009. o uspostavi okvira Zajednice za nuklearnu sigurnost nuklearnih postrojenja (SL L 172, 2.7.2009., str. 18., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/71/oj>).

³ SL L 318, 11.12.1999., str. 21., ELI: <http://data.europa.eu/eli/convention/1999/819/oj>.

⁴ Međunarodna agencija za atomsku energiju (IAEA), Zajednička konvencija o sigurnosti zbrinjavanja istrošenoga goriva i sigurnosti zbrinjavanja radioaktivnog otpada, donesena 5. rujna 1997., stupila je na snagu 18. lipnja 2001. Dostupno na: <https://www.iaea.org/topics/nuclear-safety-conventions/joint-convention-safety-spent-fuel-management-and-safety-radioactive-waste>

⁵ Predložak dodatnog protokola uz sporazum(e) između države/država i Međunarodne agencije za atomsku energiju o primjeni zaštitnih mjera (INFCIRC/540), koji je odobrilo Vijeće guvernera IAEA-e 15. svibnja 1997. Dostupno na internetu: [INFCIRC/540 – Predložak dodatnog protokola uz sporazum\(e\) između države/država i Međunarodne agencije za atomsku energiju o primjeni zaštitnih mjera](#) i [Dodatni protokol uz Sporazum između Francuske, Europske zajednice za atomsku energiju i Međunarodne agencije za atomsku energiju o primjeni zaštitnih mjera u Francuskoj \(INFCIRC/290/Add.1\)](#), koji je Vijeće guvernera odobrilo 11. lipnja 1998. Dostupno na internetu: [INFCIRC/290/Add.1 – Dodatni protokol uz Sporazum između Francuske, Europske zajednice za atomsku energiju i Međunarodne agencije za atomsku energiju o primjeni zaštitnih mjera u Francuskoj](#)

- (5) Budući da su Ugovorom o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju („Ugovor o Euratomu”) obuhvaćene i unutarnje i vanjske politike te su predviđene sinergije između njih, ovaj Instrument sadržava dvije komponente koje se odnose na vanjske i unutarnje aktivnosti.
- (6) U okviru vanjske komponente Instrumenta trebale bi se podupirati aktivnosti međunarodne suradnje u području nuklearne sigurnosti, nadovezujući se na djelovanja koja su se prethodno podupirala na temelju Uredbe Vijeća (Euratom) 2021/948⁶. Vanjska komponenta usklađena je s vanjskim djelovanjem koje se podupire na temelju Uredbe (EU) 202X/XXXX [Globalna Europa]⁷ i dopunjuje ga.
- (6A) Vanjska komponenta Instrumenta ujedno bi trebala promicati međunarodnu suradnju koja se temelji na konvencijama o nuklearnoj sigurnosti i gospodarenju radioaktivnim otpadom, potičući partnerske zemlje da postanu stranke tih konvencija i omogućujući periodične istorazinske ocjene njihovih nacionalnih sustava. Te istorazinske ocjene omogućuju vanjsku ocjenu trenutačnog stanja i izazova u području nuklearne sigurnosti u trećim zemljama, čime utječu na programiranje i određivanje prioriteta potpore Unije na visokoj razini.
- (7) U okviru unutarnje komponente Instrumenta trebale bi se podupirati aktivnosti Komisije u području razgradnje i gospodarenja radioaktivnim otpadom (program za razgradnju i gospodarenje otpadom na lokacijama JRC-a), čime bi se ispunile nuklearne obveze Komisije koje proizlaze iz prijašnjih nuklearnih istraživanja provedenih na lokacijama Zajedničkog istraživačkog centra (JRC), odnosno na lokacijama JRC-Geel u Belgiji, JRC-Karlsruhe u Njemačkoj, JRC-Ispira u Italiji i JRC-Petten u Nizozemskoj, nadovezujući se na djelovanja koja su se prethodno podupirala na temelju Uredbe Vijeća (Euratom) 2021/100⁸.

⁶ Uredba Vijeća (Euratom) 2021/948 od 27. svibnja 2021. o uspostavi Europskog instrumenta za međunarodnu suradnju u području nuklearne sigurnosti kojim se dopunjuje Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa na temelju Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju te o stavljanju izvan snage Uredbe (Euratom) br. 237/2014 (SL L 209, 14.6.2021., str. 79., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/948/oj>).

⁷ Uredba (EU) .../... [Globalna Europa] Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi instrumenta Globalna Europa (SL, ..., ... ELI: ...).

⁸ Uredba Vijeća (Euratom) 2021/100 od 25. siječnja 2021. o uspostavi namjenskog financijskog programa za razgradnju nuklearnih postrojenja i zbrinjavanje radioaktivnog otpada te o stavljanju izvan snage Uredbe (Euratom) br. 1368/2013 (SL L 34, 1.2.2021., str. 3., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/100/oj>).

- (8) Evaluacije programa pokazale su da je složena struktura financiranja sredstvima Unije čimbenik koji ometa učinak proračuna Unije zbog administrativnog opterećenja koje bi trebalo smanjiti, gdje god je to moguće. Aktivnosti međunarodne suradnje u području nuklearne sigurnosti i razgradnje nuklearnih istraživačkih postrojenja na lokacijama JRC-a na temelju uredaba (Euratom) 2021/100 i (Euratom) 2021/948 objedinjene su kako bi ih se uredilo jedinstvenim pravnim aktom radi smanjenja administrativnog opterećenja.
- (9) Opći je cilj Instrumenta transparentno i odgovorno doprinijeti visokoj razini nuklearne sigurnosti, zaštiti od zračenja, sigurnom gospodarenju istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom, razgradnji te primjeni učinkovitih i djelotvornih zaštitnih mjera za nuklearni materijal [...].
- (10) Ovom se Uredbom nastoji omogućiti i veća fleksibilnost u pristupu programiranju, što se među ostalim odnosi na oblike pomoći i prihvatljive subjekte, kako bi se ispunile nepredviđene potrebe utvrđene u evaluacijama i savjetovanjima na temelju Uredbe (Euratom) 2021/948.
- (11) Suradnja koju Zajednica osigurava na temelju ove Uredbe nije usmjerena na promicanje nuklearne energije u partnerskim zemljama⁹ ili izgradnju novih nuklearnih elektrana i ne bi trebala biti usmjerena na povećanje prihoda od rada nuklearne elektrane za proizvodnju električne i toplinske energije.

⁹ Uredba Vijeća (Euratom) 2021/948 od 27. svibnja 2021. o uspostavi Europskog instrumenta za međunarodnu suradnju u području nuklearne sigurnosti kojim se dopunjuje Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa na temelju Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju te o stavljanju izvan snage Uredbe (Euratom) br. 237/2014 (SL L 209, 14.6.2021., str. 79., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/948/oj>).

- (11A) Instrument bi trebao doprinijeti jačanju djelotvornih i neovisnih aktivnosti regulatorne kontrole i razvoja kapaciteta povezanih sa sigurnošću u partnerskim zemljama, koje su usmjerene prvenstveno na nadležna regulatorna tijela i, prema potrebi, njihove imenovane organizacije za tehničku potporu.
- (12) [Ovom Uredbom utvrđuje se indikativna financijska omotnica za cjelokupni Instrument. Za potrebe ove Uredbe tekuće cijene izračunavaju se primjenom fiksnog deflatora od 2 %.]
- (13) Nedavna iskustva u gospodarskom, socijalnom i geopolitičkom okruženju koje se brzo mijenja ukazala su na potrebu za fleksibilnijim višegodišnjim financijskim okvirom i programima potrošnje Unije. U tu bi svrhu i u skladu s ciljevima ove Uredbe pri financiranju trebalo na odgovarajući način uzeti u obzir promjenjive potrebe politike i prioritete Unije utvrđene u relevantnim dokumentima koje je objavila Komisija, zaključcima Vijeća i rezolucijama Europskog parlamenta, a ujedno osigurati dostatnu predvidljivost za izvršenje proračuna.

- (14) Na Instrument se primjenjuje Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰. Njome se utvrđuju pravila o donošenju i izvršenju općeg proračuna Unije, što uključuje pravila o bespovratnim sredstvima, nagradama, nefinancijskim donacijama, nabavi i neizravnom upravljanju u obliku financijskih instrumenata i proračunskih jamstava.
- (15) [Trebalo bi preispitati iznos odobrenih sredstava dodijeljenih Instrumentu te programsko razdoblje i raspodjelu sredstava među različitim aktivnostima na temelju rezultata evaluacije provedene u skladu s člankom 10. Uredbe (EU, Euratom) 202X/XXXX Europskog parlamenta i Vijeća¹¹ [Uredba o okviru uspješnosti].]

¹⁰ Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2024. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (SL L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/OJ>).

¹¹ Uredba (EU) (EU, Euratom) .../... [Uredba o okviru uspješnosti] (SL, ..., ..., ELI: ...).

- (16) U skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509, Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹² te uredbama Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95¹³, (Euratom, EZ) br. 2185/96¹⁴ i (EU) 2017/1939¹⁵ financijski interesi Unije trebaju biti zaštićeni proporcionalnim mjerama, što uključuje sprečavanje, otkrivanje, ispravljanje i istragu nepravilnosti i prijevara, povrat izgubljenih, nepropisno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, izricanje administrativnih sankcija. Osobito, u skladu s uredbama (EU, Euratom) br. 883/2013 i (Euratom, EZ) br. 2185/96 Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) može provoditi istrage, uključujući provjere i inspekcije na licu mjesta, kako bi se ustanovilo je li bilo prijevara, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti kojom se šteti financijskim interesima Unije. U skladu s Uredbom (EU) 2017/1939 Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) može provoditi istrage i kazneni progon zbog prijevara i drugih nezakonitih aktivnosti koje utječu na financijske interese Unije, kako je predviđeno u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁶. U skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509 svaka osoba ili subjekt koji prima sredstva Unije u potpunosti surađuje u zaštiti financijskih interesa Unije, dodjeljuje potrebna prava i pristup Komisiji, OLAF-u, EPPO-u i Europskom revizorskom sudu i osigurava da im svaka treća strana koja je uključena u izvršenje sredstava Unije dodijeli jednakovrijedna prava.

¹² Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

¹³ Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

¹⁴ Uredba Vijeća (Euratom, EC) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevara i ostalih nepravilnosti (SL L 292., 15.11.96., str. 2., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

¹⁵ Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO”) (SL L 283, 31.10.2017., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

¹⁶ Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevara počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

- (17) [Instrument se provodi u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 202X/XXXX [Uredba o okviru uspješnosti], kojom se utvrđuju pravila za praćenje rashoda i okvir uspješnosti za proračun, uključujući pravila kojima se osigurava ujednačena primjena načela nenanošenja bitne štete i rodne ravnopravnosti iz članka 33. stavka 2. točaka (d) i (f) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, pravila za praćenje i izvještavanje o uspješnosti Unijinih programa i aktivnosti, pravila za uspostavu Unijina portala za financiranje i pravila za evaluaciju programa te druge horizontalne odredbe koje se primjenjuju na sve programe Unije, na primjer one o informiranju, komunikaciji i vidljivosti.]
- (18) Oblike financiranja sredstvima Unije i načine njegova izvršenja utvrđene u ovoj Uredbi trebalo bi odabrati ovisno o tome koliko oni omogućuju ostvarivanje specifičnih ciljeva djelovanja i postizanje rezultata, uzimajući u obzir osobito troškove kontrola, administrativno opterećenje i očekivani rizik od neusklađenosti. To bi trebalo uključivati razmatranje primjene jednokratnih iznosa, paušalnih stopa i jediničnih troškova te financiranja koje nije povezano s troškovima kako je navedeno u članku 125. stavku 1. točki (a) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.

- (19) Koordinacija aktivnosti provedenih na temelju ove Uredbe trebala bi se postići kontinuiranim radom i dijalogom s državama članicama, partnerskim zemljama i njihovim relevantnim tijelima, posebno s nadležnim regulatornim tijelima u području nuklearne sigurnosti, zaštitnih mjera za nuklearni materijal i razgradnje, kako bi se izbjeglo udvostručavanje posla.
- (20) **[Kako bi se osigurala dosljedna provedba vanjskog djelovanja, pravila i postupci utvrđeni u Uredbi (EU) 202X/XXXX [Globalna Europa] trebali bi se primjenjivati na provedbu vanjske komponente Instrumenta, ako je to primjereno, a provedbene odredbe ove Uredbe trebale bi upućivati na odredbe predviđene tom uredbom.]**
- (21) Godišnji ili višegodišnji akcijski planovi i mjere iz ove Uredbe u okviru vanjske komponente Instrumenta trebali bi predstavljati programe rada u smislu Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Godišnji ili višegodišnji akcijski planovi trebali bi se sastojati od skupa mjera objedinjenih u jedan dokument.
- (22) Akcijski planovi u okviru vanjske komponente Instrumenta trebali bi se donositi svake godine, osim ako je donošenje višegodišnjih planova opravdano prirodom i ciljevima aktivnosti.
- (23) Komisija bi trebala donijeti višegodišnje okvirne programe koji su usklađeni s višegodišnjim okvirnim programima iz poglavlja 1. Uredbe (EU) 202X/XXXX [Globalna Europa] i dopunjuju ih.

- (24) Opći okvir politika za provedbu vanjske komponente Instrumenta trebao bi se sastojati od politika kako su utvrđene u sporazumima o pridruživanju Instrumentu, sporazumima o partnerstvu i suradnji, multilateralnim sporazumima, sporazumima o nuklearnoj suradnji, memorandumima o razumijevanju, ugovorima, konvencijama i drugim sporazumima kojima se uspostavlja odnos između Zajednice i njezinih partnerskih zemalja, kao i zaključcima Europskog vijeća i zaključcima Vijeća, izjavama sa sastanaka na vrhu, zaključcima sa sastanaka na visokoj razini s partnerskim zemljama, komunikacijama Komisije i zajedničkim komunikacijama Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjska pitanja i sigurnosnu politiku. Pri odlučivanju o sudjelovanju partnerskih zemalja u vanjskoj komponenti Instrumenta moraju se poštovati ovlasti Vijeća i Komisije na temelju članka 101. UFEU-a.
- (25) U okviru vanjske komponente Instrumenta mogu se financirati djelovanja u bilo kojoj partnerskoj zemlji u skladu s kriterijima utvrđenima u ovoj Uredbi i relevantnim sporazumima kojima se omogućuje sudjelovanje partnerske zemlje u Instrumentu. Prednost bi se trebala dati osobama i subjektima iz zemalja pristupnica, zemalja kandidatkinja, potencijalnih zemalja kandidatkinja i zemalja obuhvaćenih europskom politikom susjedstva.
- (26) Međunarodna suradnja trebala bi počivati na temeljnim sigurnosnim načelima utvrđenima u sigurnosnim standardima IAEA-e, uzimajući u obzir, prema potrebi, i prekogranične učinke na okoliš, a da pritom nema negativan učinak na aktivnosti suradnje i provedbe pomoći u okviru Instrumenta.

- (27) Suradnja u okviru Instrumenta s partnerskim zemljama koje ne mogu ispuniti kriterije da budu stranke u međunarodnim instrumentima, posebno ako takvo sudjelovanje podliježe uvjetima koji se odnose na državnost, članstvo ili priznavanje u okviru Ujedinjenih naroda ili drugih relevantnih multilateralnih sporazuma ili ako su u tijeku postupci pristupanja takvim međunarodnim instrumentima, može se iznimno uspostaviti [...] kako bi se postigli ciljevi Uredbe.
- (28) S obzirom na stalnu potrebu za poboljšanjem sigurnosti u okviru upotrebe nuklearne energije u miroljubive svrhe u partnerskim zemljama te uzimajući u obzir trenutačni i budući razvoj u tom području, Instrumentom bi se trebali nastojati ostvariti ciljevi promicanja najviših razina nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja te bi se trebalo podupirati odgovorno i sigurno gospodarenje istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom, kao i djelotvornu i učinkovitu primjenu zaštitnih mjera za nuklearni materijal u partnerskim zemljama. To bi, među ostalim, trebalo uključivati sanaciju lokacija onečišćenih zračenjem, jačanje regulatornih kapaciteta i povezanih sposobnosti kako bi se zajamčila nuklearna sigurnost i zaštita od zračenja u trenutačnim primjenama i budućem razvoju u okviru upotrebe nuklearne energije u miroljubive svrhe te zaštita od zračenja u novim medicinskim primjenama koje uključuju ionizirajuće zračenje.

- (29) [Agresivni rat Rusije protiv Ukrajine nanosi štetu ukrajinskoj infrastrukturi, uključujući njezine nuklearne elektrane, što je vidljivo iz napada bespilotnim letjelicama 14. veljače 2025. na novu zaštitnu konstrukciju u Černobilu. Kad je riječ o potpori Unije za potrebe Ukrajine u području nuklearne sigurnosti, odobrena sredstva mobilizirana iz pričuve za Ukrajinu iz članka 6. Uredbe Vijeća (EU, Euratom) 202X/XXXX [Uredba o VFO-u] mogu se staviti na raspolaganje za potporu koja se pruža u okviru vanjske komponente Instrumenta u obliku bespovratne potpore, financijskih instrumenata i izdvajanja rezervacija za proračunsko jamstvo. Potporu koja se pruža Ukrajini u okviru vanjske komponente Instrumenta iz ove Uredbe u obliku zajmova na temelju Odluke Vijeća 77/270/Euratom trebalo bi pružiti do iznosa utvrđenog u Odluci Vijeća 77/270/Euratom i gornje granice iz članka 6. stavka 2. drugog podstavka Uredbe o Globalnoj Europi. Ako se ti zajmovi pružaju Ukrajini kao suverenoj državi, trebali bi biti pokriveni jamstvom pruženim u skladu s člankom 2. stavkom 3. drugim podstavkom Uredbe Vijeća (EU, Euratom) 202X/XXXX [Uredba o VFO-u]. U skladu s tim primjereno je predvidjeti odstupanje od članka 214. stavka 1. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 i ne utvrditi stopu rezervacija za te zajmove Ukrajini kako je predviđeno člankom 24. stavkom 3. zadnjim podstavkom Uredbe o Globalnoj Europi.]
- (30) [Radi dosljednosti proračunsko jamstvo i financijski instrumenti, među ostalim u kombinaciji s bespovratnom potporom u operacijama mješovitog financiranja, u okviru vanjske komponente Instrumenta trebali bi se provoditi u skladu s primjenjivim pravilima Uredbe (EU) 202X/XXXX [Globalna Europa] na temelju sporazuma sklopljenih za takvu vrstu potpore u okviru mehanizama provedbe Globalne Europe.]

- (31) [Ako se potpora Unije u okviru vanjske komponente Instrumenta pruža u obliku proračunskog jamstva ili financijskog instrumenta, među ostalim u kombinaciji s bespovratnom potporom u operaciji mješovitog financiranja, takva potpora treba se pružati isključivo primjenom mehanizama provedbe Globalne Europe u skladu s primjenjivim mehanizmima provedbe tog instrumenta.]
- (32) Bliska suradnja s međunarodnim organizacijama čiji su ciljevi slični ciljevima Instrumenta, kako je navedeno u glavi II. poglavlju 10. Ugovora o Euratomu, posebno s Međunarodnom agencijom za atomsku energiju (IAEA), smatra se nužnom za uspješnu suradnju u području nuklearne sigurnosti.
- (33) Najučinkovitija upotreba dostupnih resursa može se ostvariti koherentnošću i komplementarnošću instrumenata Unije za vanjsko financiranje te stvaranjem sinergija s drugim politikama i programima Unije. Kako bi se kombiniranim intervencijama za postizanje zajedničkog cilja ostvario maksimalan učinak, ovom bi se Uredbom trebalo dopustiti kombinirano financiranje s drugim programima Unije i Zajednice, uz uvjet da se tim doprinosima ne pokrivaju isti troškovi.

- (34) Prethodni financijski program na temelju Uredbe (Euratom) 2021/100 pridonio je dodanoj vrijednosti Zajednice prikupljanjem i širenjem znanja. Na temelju članka 8. Ugovora o Euratomu i članka 7. Direktive Vijeća 2011/70/Euratom¹⁷ JRC je odgovoran za ispunjavanje svojih povijesnih nuklearnih obveza i razgradnju svojih nuklearnih postrojenja koja su zatvorena u skladu s relevantnim nacionalnim zakonodavstvom. U skladu s tim, Komunikacijom Europskom parlamentu i Vijeću¹⁸ 1999. pokrenut je program za razgradnju i gospodarenje otpadom na lokacijama JRC-a, a Komisija otad redovito izvješćuje o njegovu napretku¹⁹.
- (35) Komisija je zaključila da je za ispunjavanje zahtjeva koji proizlaze iz članka 5. stavka 1. točke (f) i članka 7. Direktive Vijeća 2011/70/Euratom najbolje primijeniti strategiju u kojoj se kombiniraju aktivnosti razgradnje i gospodarenja radioaktivnim otpadom uz istodobno pokretanje dobrovoljnih rasprava između JRC-a i država članica u kojima se nalaze postrojenja u pogledu mogućeg prijenosa obveza u pogledu razgradnje i gospodarenja istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom u slučaju uzajamnih dogovora između Komisije i država članica u kojima se nalaze postrojenja. JRC bi trebao pružiti i održavati odgovarajuće resurse za ispunjavanje obveza povezanih s razgradnjom i sigurnim gospodarenjem istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom.

¹⁷ Direktiva Vijeća 2011/70/Euratom od 19. srpnja 2011. o uspostavi okvira Zajednice za odgovorno i sigurno gospodarenje istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom (SL L 199, 2.8.2011., str. 48., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/70/oj>).

¹⁸ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu i Vijeću od 17. ožujka 1999. o razgradnji zastarjelih nuklearnih postrojenja i gospodarenju otpadom: Povijesne odgovornosti za nuklearne aktivnosti koje provodi Zajednički istraživački centar u skladu s Ugovorom o Euratomu (COM(1999) 114 final).

¹⁹ SEC(2004) 624, COM(2008) 903 i COM(2013) 734.

- (36) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća²⁰.
- (37) Komisija bi trebala odmah donijeti primjenjive provedbene akte za donošenje ili izmjenu godišnjih ili višegodišnjih akcijskih planova i mjera u okviru vanjske komponente Instrumenta ako je, u opravdanim slučajevima u kojima je potreban brz odgovor Zajednice, to nužno zbog krajnje hitnih razloga.
- (38) U skladu s člankom 9. Odluke Vijeća 2010/427/EU Visoki predstavnik u svojstvu potpredsjednika Komisije zadužen je za opću političku koordinaciju te jedinstvo, dosljednost i djelotvornost vanjskog djelovanja Unije, posebno provedbom ovog Instrumenta.
- (39) Upućivanja na instrumente vanjske pomoći u Odluci Vijeća 2010/427/EU²¹ trebalo bi smatrati upućivanjima na ovu Uredbu i na uredbe koje se u njoj navode. Komisija bi trebala osigurati da se ova Uredba provodi u skladu s ulogom Europske službe za vanjsko djelovanje kako je predviđena u toj odluci.

²⁰ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

²¹ Odluka Vijeća 2010/427/EU od 26. srpnja 2010. o utvrđivanju ustroja i rada Europske službe za vanjsko djelovanje (SL L 201, 3.8.2010., str. 30., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj>).

- (40) Kako bi se osigurao kontinuitet pružanja potpore relevantnim područjima politike i omogućila provedba od početka višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2028. – 2034., ova bi se Uredba trebala primjenjivati od 1. siječnja 2028.
- (41) U okviru mjera ograničavanja EU-a donesenih na temelju članka 29. UEU-a i članka 215. stavka 2. UFEU-a, fizičkim ili pravnim osobama, subjektima ili tijelima uvrštenima na popis ili za njihovu korist ne smiju se izravno ni neizravno staviti na raspolaganje nikakva financijska ni ekonomska sredstva. Stoga ne bi trebalo podupirati takve fizičke ili pravne osobe, subjekte ili tijela ni pravne osobe, subjekte ili tijela u njihovu vlasništvu ili pod njihovom kontrolom.
- (42) Uredbe (Euratom) 2021/100 i (Euratom) 2021/948 trebalo bi stoga staviti izvan snage,

DONIJELO JE OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

1. Ovom se Uredbom uspostavlja Instrument za suradnju u području nuklearne sigurnosti i razgradnju nuklearnih postrojenja („Instrument”) [za razdoblje od 1. siječnja 2028. do 31. prosinca 2034.].
2. U Uredbi se utvrđuju ciljevi Instrumenta, njegov okvirni proračun [za razdoblje od 1. siječnja 2028. do 31. prosinca 2034.], oblici financiranja sredstvima Unije i pravila za osiguravanje tog financiranja u okviru Instrumenta. U njoj se utvrđuju i posebnosti dviju komponenti Instrumenta: vanjske i unutarnje komponente.

Članak 2.

Ciljevi Instrumenta

1. Opći je cilj vanjske komponente Instrumenta doprinijeti visokoj razini nuklearne sigurnosti, zaštiti od zračenja, sigurnom gospodarenju istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom, razgradnji i primjeni učinkovitih i djelotvornih zaštitnih mjera za nuklearni materijal [...] u partnerskim zemljama, u skladu s Uredbom (EU) 202X/XXXX [Globalna Europa] i nadovezujući se na aktivnosti unutar Zajednice, uključujući relevantni regulatorni okvir Euratoma.

Za potrebe ove Uredbe „partnerska zemlja” ima značenje koje joj je dodijeljeno u članku 2. stavku 10. Uredbe (EU) 202X/XXXX [Globalna Europa].

2. Opći je cilj unutarnje komponente Instrumenta potpora razgradnji nuklearnih postrojenja Komisije na lokacijama Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) u skladu s potrebama utvrđenima u dotičnim planovima razgradnje te sigurno gospodarenje istrošenim gorivom, nuklearnim materijalom i radioaktivnim otpadom. Osim toga, Instrument pomaže u razmjeni iskustava, najboljih primjera iz prakse i znanja stečenih u postupku rastavljanja i razgradnje nuklearnih postrojenja i gospodarenju nastalim radioaktivnim otpadom, koji će se na strukturiran način podijeliti s dionicima Zajednice.

3. Specifični su ciljevi vanjske komponente Instrumenta:

- (a) promicanje djelotvorne kulture nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja te provedba najviših standarda nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja, uključujući sigurnost opskrbe relevantnu za sigurnosna pitanja, pripravnost i odgovor na hitne situacije, razvoj kapaciteta i transparentnost u postupcima odlučivanja tijela u partnerskim zemljama;
- (b) pružanje potpore odgovornom i sigurnom gospodarenju istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom te razgradnji i sanaciji bivših nuklearnih elektrana i postrojenja u partnerskim zemljama;
- (c) jačanje učinkovitih i djelotvornih zaštitnih mjera za nuklearni materijal u partnerskim zemljama.

U djelovanjima u okviru vanjske komponente prednost se daje jačanju djelotvornih i neovisnih aktivnosti regulatorne kontrole i razvoja kapaciteta u partnerskim zemljama, među ostalim pružanjem potpore nadležnim regulatornim tijelima i, prema potrebi, njihovim imenovanim organizacijama za tehničku potporu.

4. Specifični su ciljevi unutarnje komponente Instrumenta:

- (a) potpora planu razgradnje i provedba aktivnosti u skladu s nacionalnim pravom države članice u kojoj se nalazi postrojenje namijenjenih rastavljanju i dekontaminaciji nuklearnih postrojenja Komisije na lokacijama JRC-a, sigurno gospodarenje s njima povezanim radioaktivnim otpadom i, prema potrebi, priprema mogućeg prijenosa povezanih nuklearnih obveza s JRC-a na državu članicu u kojoj se nalazi postrojenje;
- (b) daljnji razvoj odnosa i kontakata među dionicima Unije, uključujući regulatore, industriju i ustanove za osposobljavanje, preko JRC-a u vezi s razgradnjom nuklearnih postrojenja kako bi se omogućilo sustavno širenje znanja, najboljih primjera iz prakse i stečenih saznanja i razmjena iskustva u svim relevantnim područjima kao što su regulativa i osposobljavanje te razvoj potencijalnih sinergija na razini Unije.

Prijenos iz prvog podstavka točke (a) neobvezan je za sve države članice u kojima se nalazi postrojenje i podliježe bilateralnom sporazumu sklopljenom između Komisije i države članice u kojoj se nalazi postrojenje. U tom se bilateralnom sporazumu utvrđuje da sve troškove razgradnje nuklearnih postrojenja Komisije na lokacijama JRC-a i skladištenja s njima povezanog radioaktivnog otpada plaća Zajednica te on mora biti u potpunosti u skladu s Direktivom 2011/70/Euratom. Dobrovoljne rasprave između Komisije i države članice u kojoj se nalazi postrojenje o mogućem prijenosu obveza iz prvog podstavka točke (a) mogu se pokrenuti najkasnije dvije godine od datuma stupanja na snagu ove Uredbe.

[Članak 3.

Proračun

1. Indikativna financijska omotnica za provedbu Instrumenta za razdoblje od 1. siječnja 2028. do 31. prosinca 2034. iznosi 966 000 000 EUR po tekućim cijenama.
2. Osim toga, financijska sredstva Unije za Ukrajinu mobilizirana na temelju članka 6. stavka 2. Uredbe (EU) 202X/XXXX [Globalna Europa] iz pričuve za Ukrajinu u skladu s člankom 6. Uredbe (EU, Euratom) 202X/XXXX [Uredba o VFO-u] mogu se prema potrebi upotrijebiti za pružanje potpore Ukrajini na temelju ove Uredbe.
3. Odobrena sredstva mogu se unijeti u proračun Unije nakon 2034. kako bi se pokrili potrebni troškovi i omogućilo upravljanje djelovanjima koja se ne završe do kraja Instrumenta.
4. Financijska omotnica iz stavka 1. ovog članka, financijska sredstva iz stavka 2. ovog članka i iznosi dodatnih sredstava iz članka 3. mogu se upotrijebiti i za tehničku i administrativnu pomoć za provedbu Instrumenta, npr. aktivnosti pripreme, praćenja, kontrole, revizije i evaluacije, za institucijske sustave i platforme informacijske tehnologije, aktivnosti informiranja, vidljivosti i komunikacije, uključujući institucijsko priopćavanje političkih prioriteta Unije, te svu drugu tehničku i administrativnu pomoć ili troškove osoblja koji nastanu za Komisiju u upravljanju Instrumentom.

5. Kad je riječ o vanjskoj komponenti Instrumenta, na provedbu ove Uredbe primjenjuju se pravila i postupci koji se odnose na prijenose, godišnje obroke, otplate, prihode i povrate iz financijskih instrumenata koji se financiraju u okviru ovog Instrumenta ili prethodnih instrumenata te viškove iz proračunskih jamstava i zajmova rezerviranih u okviru ovog Instrumenta ili prethodnih instrumenata, utvrđeni u članku 22. Uredbe (EU) 202X/XXXX [Globalna Europa].]

Članak 4.

Dodatna sredstva

Države članice, institucije, tijela i agencije Unije, partnerske zemlje, međunarodne organizacije, međunarodne financijske institucije ili treće strane mogu dati dodatne financijske ili nefinancijske doprinose Instrumentu. Dodatni financijski doprinosi čine vanjske namjenske prihode u smislu članka 21. stavka 2. točaka (a), (d) ili (e) ili članka 21. stavka 5. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.

Alternativno, kombinirano i kumulativno financiranje

1. Instrument se provodi u sinergiji s drugim programima Zajednice i Unije. Doprinos može primiti i mjera za koju je primljen doprinos Zajednice ili Unije iz nekog drugog programa. Pravila relevantnog programa Unije primjenjuju se na odgovarajući doprinos ili se na sve doprinose može primijeniti jedinstveni skup pravila i može se preuzeti samo jedna pravna obveza. Ako se Unijin doprinos temelji na prihvatljivim troškovima, kumulativna potpora iz proračuna Unije ne smije premašiti ukupne prihvatljive troškove djelovanja i može se izračunati na proporcionalnoj osnovi u skladu s uvjetima za potporu.
2. Postupci dodjele u okviru Instrumenta mogu se provoditi zajednički u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja s državama članicama, institucijama, tijelima i agencijama Unije, partnerskim zemljama, međunarodnim organizacijama, međunarodnim financijskim institucijama ili trećim stranama („partneri u zajedničkom postupku dodjele”), pod uvjetom da je osigurana zaštita financijskih interesa Unije. Na te se postupke primjenjuje jedinstven skup pravila i oni dovode do preuzimanja jedne pravne obveze. U tu svrhu partneri u zajedničkom postupku dodjele mogu Instrumentu staviti sredstva na raspolaganje u skladu s člankom [4.] ove Uredbe ili se provedba postupka dodjele može povjeriti partnerima, ako je to primjenjivo u skladu s člankom 62. stavkom 1. točkom (c) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Predstavnici partnera u zajedničkom postupku dodjele mogu biti i članovi odbora za evaluaciju iz članka 153. stavka 3. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.

Članak 6.

Izvršenje i oblici financiranja sredstvima Unije

1. Instrument se provodi u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509, u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja sa subjektima iz članka 62. stavka 1. točke (c) te uredbe.
2. Financiranje sredstvima Unije može biti u svakom obliku u skladu s Uredbom (EU) 2024/2509, osobito u obliku bespovratnih sredstava, nagrada, nabave, nefinancijskih donacija, proračunskih jamstava, financijskih instrumenata i operacija mješovitog financiranja.

POGLAVLJE II.

PROVEDBA RAZLIČITIH KOMPONENTI INSTRUMENTA

ODJELJAK 1.: POSEBNE ODREDBE ZA PROVEDBU VANJSKE KOMPONENTE INSTRUMENTA

Članak 7.

Okvir politike

Opći okvir politike za provedbu Instrumenta čine politike utvrđene u sporazumima o pridruživanju, sporazumima o partnerstvu i suradnji, uključujući sporazume o nuklearnoj suradnji, multilateralnim sporazumima, pravno neobvezujućim instrumentima, kao što su memorandumi o razumijevanju, ugovori, konvencije, izjave i drugi sporazumi kojima se uspostavlja odnos između Unije i/ili Zajednice i njezinih partnerskih zemalja, kao i zaključcima Europskog vijeća i zaključcima Vijeća, izjavama sa sastanaka na vrhu, zaključcima sa sastanaka na visokoj razini s partnerskim zemljama, strategijama i komunikacijama Komisije te zajedničkim komunikacijama Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku.

Članak 8.

Provedba i prihvatljivost u skladu s Globalnom Europom

1. Osim ako je drukčije navedeno u ovoj Uredbi, financiranje vanjske komponente Instrumenta sredstvima Unije provodi se u skladu s ovom Uredbom, Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509 i, prema potrebi, glavom II. poglavljem II. i poglavljem III. Uredbe (EU) 202X/XXXX [Globalna Europa], uz iznimku članka 19., članka 20. stavaka 2. i 3. i članka 26. te uredbe. Pravila prihvatljivosti utvrđena u članku 20. stavku 1. i stavcima od 4. do 12. Uredbe (EU) 202X/XXXX [Globalna Europa] primjenjuju se na sva djelovanja koja se financiraju u okviru vanjske komponente.
2. [Ako je potpora Unije u obliku proračunskog jamstva ili financijskog instrumenta, među ostalim u kombinaciji s bespovratnom potporom u operaciji mješovitog financiranja, pruža se isključivo u okviru mehanizma provedbe Globalne Europe i izvršava u skladu s primjenjivim pravilima tog mehanizma na temelju sporazuma sklopljenih za takvu vrstu potpore u okviru tog mehanizma.]
3. [Potpora Unije u obliku proračunskog jamstva pruža se unutar maksimalnog iznosa proračunskog jamstva utvrđenog u Uredbi o Globalnoj Europi.]
4. [Ako se u okviru Instrumenta upotrebljava mehanizam provedbe Globalne Europe, osiguravaju se rezervacije za proračunsko jamstvo i financiranje financijskim instrumentima, među ostalim u kombinaciji s bespovratnom potporom u obliku operacije mješovitog financiranja.]

Članak 9.

Zajmovi Euratoma

1. **¶** Potpora Unije Ukrajini u obliku zajmova na temelju Odluke Vijeća 77/270/Euratom pruža se do maksimalnog iznosa iz članka 6. stavka 2. drugog podstavka Uredbe (EU) 202X/XXXX [Globalna Europa]. Odredbe članka 24. stavka 3. posljednjeg podstavka Uredbe (EU) 202X/XXXX [Globalna Europa] primjenjuju se na zajmove Ukrajini na temelju Odluke Vijeća 77/270/Euratom. **¶**
2. Stopa rezervacija za potporu Unije u obliku zajmova Armeniji na temelju Odluke Vijeća 77/270/Euratom stopa je rezervacija utvrđena u članku 24. Uredbe (EU) 202X/XXXX [Globalna Europa].

Članak 10.

Višegodišnji okvirni programi

1. Vanjska komponenta Instrumenta provodi se u okviru višegodišnjih okvirnih programa donesenih provedbenim aktima u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 17. stavka 2. Takvi višegodišnji okvirni programi:
 - (a) imaju za cilj pružanje koherentnog okvira za suradnju između Zajednice i dotičnih partnerskih zemalja ili regija, u skladu s općom svrhom i područjem primjene, ciljevima, načelima i politikom Zajednice te na temelju okvira politika iz članka 7. ove Uredbe;
 - (b) čine opću osnovu za suradnju u području nuklearne sigurnosti u okviru Instrumenta i u njima se utvrđuju ciljevi Zajednice za suradnju, uzimajući u obzir potrebe dotičnih zemalja, prioritete Zajednice, međunarodnu situaciju i aktivnosti dotičnih partnerskih zemalja;
 - (c) pokazuju dodanu vrijednost suradnje iz točke (b) i kako izbjeći preklapanje s drugim programima i inicijativama, posebno programima i inicijativama međunarodnih organizacija sa sličnim ciljevima te programima i inicijativama drugih glavnih donatora;
 - (d) sadržavaju geografske i političke prioritete odabrane za financiranje sredstvima Unije, posebne ciljeve i, prema potrebi, okvirne dodjele financijskih sredstava i načine izvršenja;

- (e) temelje se na dijalogu s partnerskim zemljama ili regijama koji uključuje relevantne dionike, posebno vladina i regulatorna tijela i organizacije koje su one odredile, a prema potrebi i na savjetovanjima sa Skupinom europskih regulatora za nuklearnu sigurnost („ENSREG”), osnovanom Odlukom Komisije 2007/530/Euratom²².
2. Višegodišnji okvirni programi mogu se preispitati na *ad hoc* osnovi ako je to potrebno za njihovu djelotvornu provedbu, posebno ako je znatno izmijenjen okvir politike iz članka 7. ili nakon krizne situacije ili izlaska iz krize. Postupak ispitivanja iz članka 17. stavka 2. primjenjuje se i na izmjene višegodišnjih okvirnih programa.

Članak 11.

Donošenje akcijskih planova i mjera

1. Komisija donosi godišnje akcijske planove u okviru vanjske komponente Instrumenta. Međutim, Komisija može donijeti višegodišnje akcijske planove ako je to opravdano prirodom i ciljevima aktivnosti.
2. Godišnji ili višegodišnji akcijski planovi i mjere u okviru vanjske komponente Instrumenta čine programe rada u smislu Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. U akcijskim planovima i mjerama uzima se u obzir poseban kontekst te se za svako djelovanje navode elementi utvrđeni u članku 18. stavku 1. Uredbe (EU) 202X/XXXX [Globalna Europa].

²² Odluka Komisije 2007/530/Euratom od 17. srpnja 2007. o osnivanju Europske skupine na visokoj razini za nuklearnu sigurnost i gospodarenje otpadom (SL L 195, 27.7.2007., str. 44., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2007/530/oj>).

3. Komisija provedbenim aktima donosi akcijske planove i mjere iz stavaka 1. i 2. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 17. stavka 2.
4. Postupak ispitivanja iz stavka 3. nije potreban za:
 - (a) posebne mjere i mjere potpore za koje financiranje sredstvima Unije ne premašuje 5 milijuna EUR;
 - (b) tehničke izmjene, pod uvjetom da ne utječu znatno na ciljeve dotičnog akcijskog plana ili mjere, primjerice:
 - i. promjenu načina izvršenja;
 - ii. preraspodjelu sredstava među djelovanjima obuhvaćenima akcijskim planom;
 - iii. povećanje proračuna akcijskih planova i mjera za najviše 20 % tog proračuna, pri čemu taj iznos ne premašuje 5 milijuna EUR.

Ako se u skladu s ovim stavkom donesu posebne mjere i mjere potpore te tehničke izmjene, one se priopćavaju državama članicama preko odbora iz članka 17. stavka 1. u roku od mjesec dana od njihova donošenja. Priopćavaju se i Europskom parlamentu.

5. U slučaju valjano utemeljenih, krajnje hitnih razloga koji se odnose na potrebu za brzim odgovorom Zajednice, Komisija donosi ili mijenja akcijske planove ili mjere iz stavaka 1. i 2. ovog članka putem provedbenih akata koji su odmah primjenjivi u skladu s postupkom iz članka 17. stavka 3.

Članak 12.

Kriteriji za međunarodnu suradnju

1. U okviru vanjske komponente Instrumenta mogu se financirati djelovanja u partnerskim zemljama u skladu s kriterijima utvrđenima u ovom članku.
2. Zajednički dogovor ili uzajamni sporazum između partnerske zemlje i Zajednice temelj je suradnje.
3. Partnerske zemlje koje žele surađivati sa Zajednicom u području zaštitnih mjera za nuklearni materijal moraju biti stranke Ugovora o neširenju nuklearnog oružja i s IAEA-om imati sklopljen Sveobuhvatni sporazum o zaštitnim mjerama ili imati na snazi Dodatni protokol s IAEA-om.
4. Partnerske zemlje koje žele surađivati sa Zajednicom u području nuklearne sigurnosti moraju biti [...] stranke Konvencije o nuklearnoj sigurnosti i Zajedničke konvencije o sigurnosti zbrinjavanja istrošenoga goriva i sigurnosti zbrinjavanja radioaktivnog otpada ili drugih relevantnih konvencija, ili poduzeti korake kojima dokazuju čvrstu predanost pristupanju tim konvencijama.

5. Na državnom području partnerskih zemalja koje žele surađivati sa Zajednicom u području pripravnosti i odgovora na hitne situacije ili gospodarenja radioaktivnim otpadom i koje nisu stranke međunarodnih instrumenata iz stavaka 3. i 4. ne smiju se nalaziti nuklearna postrojenja.
6. Suradnja s partnerskim zemljama koje nisu stranke međunarodnih instrumenata iz stavaka 3. i 4. i nemaju nuklearna postrojenja na svojem državnom području moguća je samo na izravan zahtjev dotičnih partnerskih zemalja i ograničena je na potporu koju te zemlje zatraže u slučaju nuklearne nesreće ili radiološke opasnosti kako je navedeno u Konvenciji o ranom izvješćivanju o nuklearnoj nesreći i Konvenciji o pomoći u slučaju nuklearne nesreće ili radiološke opasnosti.
7. Suradnja u okviru ovog Instrumenta s partnerskim zemljama koje ne mogu ispuniti kriterije da budu stranke u međunarodnim instrumentima iz stavaka 3. i 4., posebno ako takvo sudjelovanje podliježe uvjetima koji se odnose na državnost, članstvo ili priznavanje u okviru Ujedinjenih naroda ili drugih relevantnih multilateralnih sporazuma ili ako su u tijeku postupci pristupanja takvim međunarodnim instrumentima, može se iznimno nastaviti kako bi se postigli ciljevi utvrđeni u članku 2. stavku 3.
8. Kako bi se osigurala i pratila sukladnost s ciljevima Instrumenta povezanim sa suradnjom, dotična partnerska zemlja dužna je prihvatiti evaluaciju poduzetih djelovanja. Ta evaluacija omogućuje praćenje i provjeru sukladnosti s ciljevima i uvjet je za nastavak plaćanja doprinosa Zajednice.

9. Pri suradnji s partnerskim zemljama u okviru ovog Instrumenta prema potrebi se uzimaju u obzir međunarodno priznata načela i metode relevantne za moguće prekogranične učinke na okoliš koji mogu proizaći iz nuklearnih postrojenja u partnerskim zemljama, uključujući one povezane s uobičajenim radom i mogućim nesrećama. Država članica na koju će vjerojatno izravno utjecati mogući prekogranični učinci nuklearnih postrojenja u partnerskoj zemlji može od Komisije zatražiti da surađuje s partnerskom zemljom s ciljem dobivanja relevantnih informacija.
10. Operatori nuklearnih elektrana u partnerskim zemljama mogu primiti potporu u iznimnim, vremenski ograničenim slučajevima i slučajevima specifičnima za određenu lokaciju, među ostalim za hitne situacije povezane s nuklearnom sigurnošću, razvoj strategije za provedbu preporuka koje proizlaze iz stručno recenziranih procjena rizika i sigurnosti ENSREG-a, uključujući stres testove i tematske istorazinske ocjene, razvoj kriterija i koncepata usmjerenih na postizanje najviših standarda gospodarenja istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom, razvoj strategija za jamčenje sigurne razgradnje zastarjelih nuklearnih postrojenja i primjenu učinkovitih i djelotvornih zaštitnih mjera te upravljanje znanjem i osposobljavanje u području nuklearne sigurnosti.

Članak 13.

EUROPSKA SLUŽBA ZA VANJSKO DJELOVANJE (ESVD)

Vanjska komponenta Instrumenta provodi se uzimajući u obzir ulogu ESVD-a kako je predviđena Odlukom Vijeća 2010/427/EU, a posebno njezinim člancima 3. i 9.

ODJELJAK 2.: POSEBNE ODREDBE ZA PROVEDBU UNUTARNJE KOMPONENTE INSTRUMENTA

Članak 14.

Programi rada

1. Unutarnja komponenta Instrumenta provodi se u okviru programâ rada iz članka 110. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Programi rada donose se u skladu s postupkom utvrđenim u članku 4. Odluke Komisije 96/282/Euratom.
2. Program rada za unutarnju komponentu Instrumenta:
 - (a) pruža pregled aktivnosti planiranih u razdoblju obuhvaćenom višegodišnjim programom rada;
 - (b) čini opću osnovu za provedbu aktivnosti obuhvaćenih ovom Uredbom i temelji se na najvišim standardima nuklearne sigurnosti i najboljim primjerima iz prakse u upravljanju nuklearnim odgovornostima Zajednice.

Članak 15.

Izvršenje i oblici financiranja sredstvima Unije i kriteriji prihvatljivosti za provedbu unutarnje komponente Instrumenta

Osim ako je drukčije navedeno u ovoj Uredbi, financiranje unutarnje komponente Instrumenta sredstvima Unije izvršava se u skladu s ovom Uredbom i Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509.

Samo su sljedeće aktivnosti prihvatljive za financiranje sredstvima Unije u okviru unutarnje komponente Instrumenta:

- (a) sigurna konzervacija i rad zatvorenih nuklearnih postrojenja;
- (b) rastavljanje zastarjelih ili nekorištenih nuklearnih postrojenja ili oboje;
- (c) sigurno gospodarenje radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom, uključujući prikupljanje, karakterizaciju, obradu, prijevoz i skladištenje;
- (d) smanjenje količine nuklearnog materijala na lokacijama JRC-a;
- (e) projektiranje i izgradnja postrojenja za gospodarenje radioaktivnim otpadom;
- (f) izrada i ažuriranje planova razgradnje, tehničkih studija i dokumentacije o licenciranju;
- (g) vanjska potpora za izradu, evaluaciju i upravljanje projektima;
- (h) operativna potpora, uključujući zaštitu od zračenja te održavanje opreme i postrojenja;
- (i) dobrovoljne rasprave s državama članicama u kojima se nalaze postrojenja o moćem prijenosu nuklearnih obveza Komisije;
- (j) komunikacija i suradnja s vanjskim dionicima;
- (k) prikupljanje, proizvodnja, procjena i širenje znanja o razgradnji nuklearnih postrojenja, uključujući aktivnosti osposobljavanja;
- (l) sve druge aktivnosti kojima se podupire razgradnja nuklearnih postrojenja Komisije na lokacijama JRC-a i znanje o razgradnji nuklearnih postrojenja i gospodarenju otpadom iz članka 2.

Članak 16.

Odredba o razmjeni znanja

1. Znanje stečeno u postupku provedbe programa za razgradnju i gospodarenje otpadom na lokacijama JRC-a te programa pomoći za razgradnju uspostavljenog na temelju Uredbe (EU) 202X/XXXX [Ignalina]²³ mora se širiti na razini Zajednice.
2. Aktivnosti za postizanje cilja iz stavka 1. financiraju se u okviru Instrumenta. JRC koordinira strukturiranje znanja i njegovo širenje u države članice.
3. Postupak širenja znanja uključuje se u programe rada iz članka 14. te se u njima utvrđuje.

²³ Uredba Vijeća (EU) .../... [Ignalina] o uspostavi Programa pomoći za razgradnju nuklearnih postrojenja nuklearne elektrane Ignalina u Litvi za razdoblje 2028. – 2034. i o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2021/101 (SL, ..., ... ELI: ...).

POGLAVLJE III.

PROVEDBENE OVLASTI, PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 17.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor za vanjsku komponentu Instrumenta. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011 [...] i sastaje se najmanje jednom godišnje.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 8. Uredbe (EU) br. 182/2011 u vezi s njezinim člankom 5.
4. Kada se mišljenje odbora treba dobiti pisanim postupkom, navedeni postupak završava bez rezultata kada u roku za davanje mišljenja to odluči predsjednik odbora ili to zahtijeva obična većina članova odbora.

5. U skladu s međunarodnim sporazumima koje je sklopila Unija, predstavnici partnerskih zemalja ili međunarodnih organizacija mogu biti pozvani da prisustvuju sjednicama odbora u svojstvu promatrača pod uvjetima utvrđenima u njegovu poslovniku, vodeći računa o sigurnosti i javnom poretku Unije ili njezinih država članica. Predstavnici partnerskih zemalja ili međunarodnih organizacija ne smiju prisustvovati raspravama o pitanjima povezanim s kriterijima prihvatljivosti u skladu s člancima 8. i 12. ove Uredbe.
6. Države članice mogu zatražiti razmatranje bilo kojeg drugog pitanja povezanog s provedbom Instrumenta.

Članak 18.

Stavljanje izvan snage

Uredba (Euratom) 2021/100 i Uredba (Euratom) 2021/948 stavljaju se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2028.

Članak 19.

Prijelazne odredbe

1. Ova Uredba ne utječe na nastavak ili izmjenu dotičnih djelovanja do njihova zaključenja, na temelju uredbi (Euratom) 2021/100 i (Euratom) 2021/948, koje se nastavljaju primjenjivati na ta djelovanja do njihova zaključenja.
2. Iz financijske omotnice za Instrument mogu se pokriti i troškovi tehničke i administrativne pomoći potrebne radi osiguravanja prijelaza između Instrumenta i mjera donesenih u skladu s uredbama (Euratom) 2021/100 i (Euratom) 2021/948.

Članak 20.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2028.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica
